

צד:

עין משפט
נר מצוה

גיד הנשה פרק שביעי חולין

גליון הש"ס

תוס' ד"ה אמר רבי יוחנן
בשארית לוי רבששת חיא
ע"י לקמן דף ק"ו ט"ז
ובמה שישא ע"ס:

הגהות הב"ח

(א) תיב"ד ר"ה אמר רבי
דיכול לומר רב אשי
בשינויא:

אחד מפני האנסים. שפועד כוכבים אנס הוא ומעבד הדינר כדור
וגזל את הטבח: כיון דלא אכרו. היום והכל יודעים שאין היום
טרפה באיטלי: אפי' למיזבן מיניה. ואוכלה בגידה כסבור שניטול:
אלא פשיעא במקום שאין מכריזין. דלא זבני מיניה אימא מליעתא
כו': אלא במקום שמכריזין. והיום

אחד מפני האנסין ואחד שמא מוכרין לו
נבלות וטרפות אמר מר ובעובד כוכבים בין
שלימה בין חתובה אינו צריך ליטול הימנה
גיד הנשה עסקין אילימא במקום
שמכריזין חתובה אמאי אינו צריך ליטול
הימנה גיד הנשה כיון דלא אכרוו אתי למיזבן
מיניה אלא פשיעא במקום שאין מכריזין
אימא מליעתא מפני שני דברים אמרו אין
מוכרין נבלות וטרפות לעובד כוכבים אחד
מפני שממעהו ואחד שמא יחזור וימכרנה
לישראל אחד ואי במקום שאין מכריזין הא
לא אתי למיזבן מיניה אלא פשיעא במקום
שמכריזין אימא סיפא לא יאמר אדם לעובד
כוכבים קח לי בדינר זה ובשר מפני שני
דברים אחד מפני האנסין ואחד שמא מוכרין
לו נבלות וטרפות ואי במקום שמכריזין אי
איתא דהוה טרפה אכרוו הווי מכרוי אלא
פשיעא במקום שאין מכריזין רישא וסיפא
במקום שאין מכריזין מליעתא במקום שמכריזין
אמר אביי אין רישא וסיפא במקום שאין
מכריזין מליעתא במקום שמכריזין רבא
אמר כולה במקום שמכריזין רישא וסיפא
שהכריזו מליעתא שלא הכריזו רב אשי
אמר כולה במקום שאין מכריזין ומליעתא
"גזירה שמא ימכרנה בפני ישראל היכי
מכריזין אמר רב יצחק בר יוסף נפל בישראל
לבני חילא ולימא נפל טריפתא לבני חילא
לא זבני והא קמטעי להו יאינהו הוא
דקמטעו נפשיהו כי הא דמר זוטרא בריה
דרב נחמן הוה קאזיל מסיכרא לבי מחווא
ורבא ורב ספרא הווי קא אהו אתו לסיכרא פגעו
אהרדי הוא סבר לאפיה הוא דקאתו אמר
להו למה להו לרבין דטרחו ואתו כולי האי
א"ל רב ספרא אנן לא הוה ידעינן דקאתי מר
אי הוה ידעינן טפי הוה טרחינן א"ל רבא
מ"ט אמרת ליה הכי דאחלישתיה לדעתיה
א"ל והא קא מטעינן ליה איהו הוא דקא
מטעי נפשיה והווא טבחא דא"ל לחבריה
אי

אמר אביי אין רישא וסיפא במקום
ורבא רב אשי ברישא היכי משדר ליה חתובה הא לעיל אמרי'
חמוכה אכור גזירה שמא ימנה לו בפני ישראל אי נמי משום דגניב
ליה דעמיה וי"ל דליה להיך שיעוי אלא שיעויא קמא דאוקי במקום
שמכריזין ומיחך לעובד כוכבים
מידע ידע ובחנס פירש בקונטרס
אמילתיה דרב אשי ברפוג מנה דמתני'
אתנא דברייתא דיכול לומר רב אשי
(א) בשינויא קמא דלעיל דכפרישית
והא דקתני מליעתא דאין מוכרין נבלות
וטרפות לעובד כוכבים מפני שמטעו
דוקא במכירה הוא דלסור לפי שהעובד
כוכבים נתן מעות חמורת שחטה
אבל שולח דורון לא מיישין וסיפא
דחייש שמא ימכרו לו נבלות וטרפות לא
שכרנו חמורת שחטה אלא שמא ימכרו
לו ויודיעוהו שהיא טרפה והעובד כוכבי'
לא יגיד לו ולהא חיישי אמוראי דהכא והא
דקתני ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל
לאניי ורבא איירי במקום שמכריזין ולא
הכריזו אבל במקום שאין מכריזין לא
חיישין דלמא הדר זבני לה ישראל מיניה
אפילו במכירת טבח באיטלי דאיכא
ישראל טובא ורב אשי חייש כיון דטובא
ישראל קיימי התם דלמא חד מינייהו
הדר זבני לה מיניה כדפירש בקונטרס
ומיהו להווא שיעויא דמשי לעיל גזירה
שמה ימנה לו בפני ישראל קמא רישא
דקן ברייתא דדוקא לומר דפליג ומפרש
ר"ת דלעיל במתניתין איירי באומר
הישראל לעובד כוכבים שהיא מנוקרת
והתם הוא דלסור משום דגונז דעמו
אבל שלימה הא חזי ליה עובד כוכבים
שלא יטול הגיד אע"פ ישראל אמר לו
שניטול וידע עובד כוכבים שהיא משק
ולכן חיישין נמי בחתובה שמא ימנה
לו בפני ישראל ויקנה ישראל מן העובד
כוכבים אף במקום שאין מכריזין
ויאכלנה בגידה ולא חייש דלמא טרפה
היא מאחר שאומר ישראל בשעה
שנתנה לעובד כוכבים שקנה וטרה
בה ליטול הגיד עד שראוי לעלמו דלפי'
היא מותר לגנוז דעת העובד כוכבים
מ"מ לא מסיק אדעתיה שלהטעמו
אומר לו כן והא דרייק מדליקפד שמואל
דלסור לגנוז דעמו יודע היה שמואל
שנגעא נתן לו ולא היה לו לחוש שמא
ראה ישראל אחר אלא משום גיבת
דעמו וברייתא דקתני ובעובד כוכבים
בין חתובה זבני שלימה א"ל ליטול הימנה גיד הנשה התם כשנתן לו
סתם ולא אמר לו שהיא מנוקרת דאיהו דאטעי אנפשיה וגם ליכא
למחש דלמא חזי ליה ישראל וזבני ליה מן העובד כוכבים דנמקום
שאין מכריזין איירי וחייש שמא אחר שניטול הגיד נדע לו שהיא
טרפה ולכן נתנה לעובד כוכבים אבל היכא דאמר לעובד כוכבים
שהיא מנוקרת לא חייש דלמא טרפה היא דאי טרפה היא מאי
נפקא מיניה דניקור הרי אינה ראויה לעלמו ומליעתא דאין מוכרין
נבלות וטרפות לעובד כוכבים "היינו כשאומר לו דכשרה היא ולכן
אסור משום דמטעיה וגם משום שמא יקנה ישראל ממנו במקום שמכריזין ולא הכריזו אבל במקום שאין מכריזין לא חיישין דלפי'
ראה שאמר לו הישראל כך קא חשיב ישראל הוואה דלהשניח מקחו אומר לו כן דכשרה דמיה יקריס דראויה לימכר לישראל אבל
כשאומר דניטול גיד הימנה לא שייך טעם זה דלא עדיפא ביהי רב אשי סבר דאפילו במקום שאין מכריזין חיישין דישאל השומע
לא אסוק אדעתיה דלהשניח מקחו אומר כן וא"ת ולפלוג ולימני נדידה נגיד ובמקום שאין מכריזין דכשיי איירי רישא לאניי דכשאומר
לו שהיא מנוקרת אין לשלוח עד שיטול הימנה גיד הנשה מפני שני דברים אחד מפני שמטעוהו ואחד שמא יחזור וימכרנה לישראל
וי"ל דנקט נבלה וטרפה לרבותא דקא ק"ד דלא אסור מפני שמטעוהו כשמוכר לו בחוקת שחטהו לפי שידע דלהשניח מקחו אומר כן:
אינהו דקא מטעינן אפשיהו ב"הא. פי' בקונטרס והא דקתני לעיל מפני שמטעוהו במוכר לו בחוקת שחטהו חקן הפיחת חכית
המכירות לחנוני כשאומר לו כשנילך אני פותחן דודאי גונז דעמו ואין נראה דהא אלא אם כן הודיעו קתני דמשמע אפילו
בסתם אסור ולא שרי אלא בכה"ג ועוד דמאי פריך מרב יהודה דפתח ליה לעולא דהא דואי שלא היה מטעוהו רב יהודה לומר לו
כשנילך אני פותחן לך נראה דהתם כסתם ואסור משום דאין לאורה לאסוקי אדעתיה דמכירות לחנוני אבל הכא איבעי (להו)
לאסוקי אדעתיהו דטרפה היא ומר וטרפה איבעי ליה לאסוקי אדעתיה שלא לקראתו היו באים אלא לעורר עממם:
והא קא מטעינן י"ה. וא"ת והא אין זה טעות כיון דכלא הכי היו באים לכבודו דקראמר ליה טפי אלא לקראתו דה"ג אמרין
לעיל שאני עולא דחניב ליה לרב יהודה וי"ל דלא דמי כלל דלעיל נהי דליכא פסקא כל כך במה שפותחן כיון שהיו מכירות
לחנוני מ"מ בעבורו פתחן וסיון דאפילו לא היו מכירות היה פותחן בעבורו לא הוצרך להודיעו כלל אבל הכא כלל בעבורו:
אין

רבינו גרשום

מסנותן לאחרים: אלא
פשיעא במקום שאין
מכריזין כלומר במקום
שאין גליון להכרית
באותו מקום אין קנה
על הכל ישראל מאי
בשר לפיכך באיין בין
שלימה ובין חתובה אין
צריך ליטול מסנה גיד
הנשה דלא אתי ישראל
מיזבן מיניה: אלא פשיעא
במקום שמכריזין כלומר
במקום שגליון להכרית
ביום שלא הכריזו לא
יטורו לו נבלות וטרפות
לא"י שמא יחזור וימכרנה
לישראל. ומפעתא בשלא
הכריזו כלומר במקום
שגליון להכרית ביום
שלא הכריזו אין מוכרין
נבלות וטרפות לא"י והא
לא אתי ישראל למיזבן
אשי אמר כולה במקום
שאין מכריזין. ואי פרת
(א) במקום שאין גליון
נבלות וטרפות לא"י והא
לא אתי ישראל למיזבן
מיניה גזירה שמא ימכרנה
לו בפני ישראל: אינהו
הוא דקא מטעו כו'
כלומר תו יודעין שטרפה
והא דלא קא מכרוי נפל
טרפתא לבני חילא כי
הכי דלא מיכאסו: הא קא
מטעינן ליה. כלומר דאין
אמרי' ליה דאין נפקין
לקדושתיה וקא מטעינן
ליה: איהו הוא דקא מטעי
נפשיה כלומר שהווא יודע
דלא נפקין לקדושתיה
יאך על פי כן קאמר אמאי
איבער רבון: